

Marián Žáry Kukelka, moderátor

Mestá a obce majú iné kompetencie ako samosprávne kraje. Kým obce, mestá aj mestské časti zodpovedajú napríklad za chod miestneho úradu, obecnej polície a sú zriaďovateľom základných škôl, samosprávne kraje majú v kompetencii stredné školy, dôležité cesty či prímestskú dopravu. Samosprávy majú navyše, okrem originálnych kompetencií, aj tie prenesené, čiže tie, ktoré vykonávajú v mene štátu.

Soňa Mačor Otajovičová, redaktorka

Kompetencie sú rozdelené aj podľa toho, či si ich samosprávy financujú z vlastného vrečka alebo na ne dostávajú peniaze zo štátneho rozpočtu. Odborník na verejnú správu Maroš Pavlovič z Univerzity Komenského v Bratislave vysvetľuje, že ich je možné rozlíšiť aj vizuálne.

Maroš Pavlovič, odborník na verejnú správu

Odtlačkom pečiatky. Rozhodnutie vydané v rámci originálnych kompetencií obce obsahuje pečiatku s erbom obce a rozhodnutie vydané v rámci preneseného výkonu štátnej správy obsahuje odtlačok pečiatky so štátnym znakom Slovenskej republiky.

Soňa Mačor Otajovičová, redaktorka

Prenesené kompetencie sú napríklad matriky. Štát takto posúva kompetenciu na nižšiu úroveň, aby zabezpečil lepšiu kvalitu služieb. Opäť Maroš Pavlovič.

Maroš Pavlovič, odborník na verejnú správu

Hoci tú evidenciu obyvateľov potrebuje štát. Tí obyvatelia sa rodia do nejakého priestoru, do nejakých obcí a tak vlastne tú matričnú činnosť vykonáva obec na účet štátu.

Soňa Mačor Otajovičová, redaktorka

Medzi originálne kompetencie samospráv patrí napríklad mestská či obecná polícia, hasičské zbory či zriadenie mestských športovísk a ihrísk. Riaditeľka Kancelárie Združenia miest a obcí Slovenska, Zuzana Špačeková, vysvetľuje, že mnohé obce na ne hľadajú peniaze v externých zdrojoch a to najmä v eurofondoch.

Zuzana Špačeková, riaditeľka Kancelárie ZMOS

Zabezpečujú 80 % investícií v mestách a obciach. Zároveň, keď si zoberieme obecná polícia. Pokiaľ sa samospráva rozhodne, že ju zriadi s viacerými obcami, tak tieto náklady zdieľajú spoločne.

Soňa Mačor Otajovičová, redaktorka

Zdieľať môžu aj niektoré úrady. Mnohé projekty realizujú aj v spolupráci so župami, ktoré majú zase na starosti údržbu ciest druhej a tretej triedy, či zriaďovanie stredných škôl. Podľa hovorkyne Únie miest, **Daniely Piršelovej**, samosprávy a obce najčastejšie spolupracujú napríklad pri budovaní cyklotrás alebo rozširovaní sociálnych služieb.

Daniela Piršelová, hovorkyňa Únie miest Slovenska

V doprave ide napríklad o prepájanie MHD s regionálnymi spojmi do integrovanej dopravy, aby ľudia mohli jednoduchšie cestovať. Pri využívaní zdrojov z eurofondov spolupracujú mestá a samosprávne kraje v takzvaných radách partnerstva príslušného kraja.

Soňa Mačor Otajovičová, redaktorka

Rady rozhodujú o tom, ktoré projekty sú prioritné a majú dostať podporu. Soňa Mačor Otajovičová, Slovenský rozhlas.